

Jezik u kontekstu inkluzije migranata

Izv. prof. dr. sc. Emina Berbić Kolar, Igor Marko Gligorić

SAŽETAK: Migranti koji su tijekom migrantske krize 2015. i 2016. došli u europske zemlje (te nastavljaju dolaziti i u 2017.) rješavanjem svojega pravnoga statusa u određenoj državi postaju obvezom sustava. Pritom se prije svega misli na činjenicu da je migrante potrebno (što je više moguće i na svim razinama) uključiti u društvo u koje dolaze. Ta se zadaća pokazuje nimalo lakom u državama s velikim useljeničkim iskustvom, a za države koje dosad nisu imale značajnije useljeničke priljeve problem inkluzije migranata još je i veći. Analizirajući pravni okvir i iskustva u tradicionalnim useljeničkim državama Europske unije te Republike Hrvatske, artikulira se (ključno) mjesto jezika u inkluziji migranata. U tome se smislu predlaže educiranje tzv. jezičnih asistenata te se artikuliraju kompetencije osoba koje bi trebale ubrzati i pospješiti inkluziju migranata u njima jezično (i kulturno) udaljen(ij) europska društva. Jezik se u kontekstu inkluzije migranata u radu promatra od predškolske dobi, uključivanja djece migranata u odgojno-obrazovni sustav, do odrasle dobi i uključivanja migranata na tržište rada

Ključne riječi: *jezik, migranti, inkluzija, obrazovanje.*

Language in migrant inclusion

ABSTRACT: Migrants who came to European countries during the migrant crisis in 2015 and 2016 (and those who are still coming in 2017) by resolving their legal status in a country they came to they become the obligation for the system. That primarily refers to the fact that migrants need (as much as possible and at all levels) to be included in the society they have come in. It is shown that inclusion of migrants is not easy to achieve in states with large immigrant experience, and for countries that have not had a significant immigrant inflows problem of migrant inclusion is even greater. By analyzing the legal framework of experienced countries when it comes to immigration and comparing that situation with Croatia, a (key) role of language in migrant inclusion is recognized. In this regard, education of so-called language assistants is proposed and competencies of experts who should accelerate, facilitate, and improve the inclusion of migrants in (to them) very distant European societies (in terms of language and culture) are listed and elaborated. In this paper, in the context of migrant inclusion, language and its role in inclusion are analyzed starting from the preschool age,

from inclusion of migrant children in the educational system, to adulthood and the inclusion of migrants into the labor market.

Keywords: *language, migrants, inclusion, education.*

LITERATURA

- Badurina, L. & Pranjković, I. & Silić, J. (ur.) (2009.) Jezični varijeteti i nacionalni identiteti. Zagreb: Disput.
- Bell, R. T. (1976.) Sociolinguistics: Goals, Approaches and Problems. London: B. T. Batsford.
- Benveniste, E. (1975.) Problemi opšte lingvistike. Beograd: Nolit.
- Berbić Kolar, E. & Gligorić, I. (2017). The discursive construction of the migrant identity in Croatia. U: 4th international multidisciplinary scientific conference on social sciences and arts SGEM2017. (str. 323-338).
- Berbić Kolar, E. & Gligorić, I. (u tisku). Language rights of children asylum seekers and asylees in the Republic of Croatia.
- Hjelmslev, L. (1980.) Prolegomena teoriji jezika. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske.
- Konvencija o pravima djeteta. 1989.
- Kordić, S. (2010.) Jezik i nacionalizam. Zagreb: Durieux.
- Langacker, R. W. (1987.) Foundations of cognitive grammar. Stanford: Stanford University Press.
- Odluka o Nastavnom planu i programu hrvatskoga jezika za tražitelje azila, azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom starije od 15 godina radi pristupa srednjoškolskom obrazovnom sustavu i sustavu obrazovanja odraslih. NN 100/12.
- Odluka o Programu učenja hrvatskoga jezika, povijesti i kulture za azilante i strance pod supsidijarnom zaštitom radi uključivanja u hrvatsko društvo. NN 154/14.
- Opća deklaracija o ljudskim pravima. 1948.
- Plan i program osposobljavanja jezično-kulturnih asistenata/medijatora (u izradi). Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
- Pravilnik o načinu provođenja programa i provjeri znanja tražitelja azila, azilanata, stranaca pod privremenom zaštitom i stranaca pod supsidijarnom zaštitom radi pristupa obrazovnome sustavu Republike Hrvatske. NN 89/08.
- Pravilnik o provođenju pripremne i dopunske nastave za učenike koji ne znaju ili nedostavno znaju hrvatski jezik i nastave materinskoga jezika i kulture države podrijetla učenika. NN 15/13.
- Sapir, E. (1921.) Language: an introduction to the study of speech. New York: Harcourt, Brace and company. (<http://www.bartleby.com/186/>, 3.1.2012.)
- Sapir, E. (1985.) Selected writings in language, culture and personality. Ur. Mandelbaum, David. Los Angeles: Berkeley.
- Saussure, F. de (2000.) Tečaj opće lingvistike. Zagreb: ArTresor – Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
- Whorf, B. L. (1956.) Language, Thought, and Reality. New York: John Wiley&Sons - The Technology Press of Massachusetts Institute of Technology.
- Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti. NN 70/15.